Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Preamble:

The Government of India has notified National Education Policy (NEP) 2020 on July 29, 2020 based on Dr. Kasturirangan committee's report. The objective is to bridge the gap between the current system of education and what is required in the contemporary era. It is prerequisite to provide the skill based and multidisciplinary education for the Holistic development of the students. To promote the skill based education for the employable graduates along with the object of the gaining of knowledge, Ministry of Education (MoE) and University Grant Commission (UGC) have introduced the National Education Policy (NEP). UGC has already initiated several steps for the improvement in National Higher Education System. The important ones include innovation and improvement in course-curricula, introduction of paradigm shift in learning and teaching pedagogy, examination and education system. Following the instructions of UGC, Bhakta Kavi Narsinh Mehta University, Junagadh has developed curriculum for Sociology.

The rebuilt prospectus for BA Sociology is shaped with the goal that it overcome any barrier between undergraduate and postgraduate degrees of Sociology by giving complete and consistent system as well as framework including all aspect of essential Sociology, Theories and Perspectives of Sociology and various social issues. The students will be able to understand the various sociological pedagogy, Indian sociological perspectives, Indian Social System and its sociological evaluation. Student's ability for critical thinking and skills of social analysis will be improved through various courses. Knowledge and understanding regarding sociological concepts will assist students of Undergraduate with fostering an exhaustive comprehension of the rudiments of sociology as a discipline. The Board of Studies in Sociology of Bhakta Kavi Narsinh Mehta University, Junagadh has developed the curriculum, content and assessment method to play a crucial role for the implementation of reframed policy. Indeed, an assessment will support and encourage expansive educational objectives, for instance, essential knowledge of the discipline of sociology including ethnomethodology, phenomenology, other theories, research and methodology, concepts and perspective, consolation of understudies ascribes including interest, inventiveness and contemplated incredulity and grasping connections of Sociology to different disciplines. Keeping this in mind, the Board of Studies (Sociology) has developed the curriculum of sociology.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Syllabus

Bachelor of Arts (Honors)

Semester: 7

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

SN	Semester	Category of Course	Title of the Course	Course Level	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Marks		Total Marks	Exam Time
									Int.	Ext.		
1	7	Major - 17	Theoretical Perspectives in Sociology (સમાજશાસ્ત્રનાં સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્ય)	6	4	60	50	50			100	2.00 Hrs
2	7	Major – 18	Social Change in Indian Context (ભારતીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં સામાજિક પરિવર્તન)	6	4	60	50	50			100	2.00 Hrs
3	7	Major-19	Social Psychology (સામાજિક મનોવિજ્ઞાન)	6	4	60	50	50			100	2.00 Hrs
4	7	Minor – 7	Sociology of Family and Counselling (કુટુંબ અને પરામર્શનનું સમાજશાસ્ત્ર)	6	4	60	50	50			100	2.00 Hrs
5	7	OJT	ON THE JOB TRAINING (OJT) (MAJOR SPECIFIC PROGRAM) OR	6	6	120	SOP	SOP			SOP	
		MDRC - I	Sociology of Health (આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર)	6	4	60	50	50			100	2.00 Hrs
		SEC-1	NGO Management (એન.જી.ઓ મેનેજમેન્ટ)	6	2	30	25	25			50	1:00 Hrs.
				Total	22	330	275	275			550	

- Students who opt for OJT option will have to do OJT compulsory in both semesters 7 and 8.
- Students who do not opt for OJT option will have to do both MDRC and SEC compulsory.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Program Objectives:

1. To equip students with a strong foundation in sociological theories and concepts to analyze contemporary social issues.
2. To enable students to critically examine processes like development and globalization and their impact on Indian society.
3. To provide knowledge of social psychology to interpret individual and group behavior within societal frameworks.
4. To develop practical skills in areas such as family counselling, health awareness, and community engagement.
5. To encourage analytical thinking, research aptitude, and problem-solving skills related to social phenomena.

Program Specific Outcomes

1. Students will be able to assess the economic, cultural, and social impacts of globalization on Indian society.
2. Students will analyze social behavior, attitudes, and group dynamics using principles of social psychology.
3. Students will understand family structures, changes, and apply basic counselling techniques in addressing social issues.
4. Students will evaluate the role of social factors in health, illness, and healthcare systems.
5. Students will apply research methods and critical analysis to study and propose solutions for social problems.

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -17		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Theoretical Perspectives in Sociology (સમાજશાસ્ત્રનાં સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્ય)			

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives.

1. વિદ્યાર્થીઓને સમાજશાસ્ત્રના મુખ્ય સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્યો (કાર્યાત્મક, સંઘર્ષ, પ્રતીકાત્મક અંતઃક્રિયાવાદી વગેરે) થી માહિતગાર કરવા.
2. પ્રમુખ સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકોના પ્રદાન અને તેમના વિચારોની તુલનાત્મક સમજ વિકસાવવી.
3. સામાજિક ઘટનાઓ, પરિવર્તનો અને સમસ્યાઓને સૈદ્ધાંતિક દ્રષ્ટિકોણથી મૂલવવાની ક્ષમતા કેળવવી.

Course Learning Outcomes.

1. વિવિધ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો અને પરિપ્રેક્ષ્યો વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટપણે સમજાવી શકશે.
2. રોજિંદા સામાજિક જીવન અને ઘટનાઓનું સૈદ્ધાંતિક માળખાના આધારે વિશ્લેષણ કરી શકશે.
3. વર્તમાન સામાજિક મુદાઓ પર સૈદ્ધાંતિક દ્રષ્ટિકોણથી તાર્કિક ચર્ચા અને મૂલ્યાંકન કરી શકશે.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોની મૂળભૂત બાબતો:** • સમાજશાસ્ત્ર અને સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોનો પરિચય., સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોનું સ્વરૂપ. • સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોની ઉત્પત્તિનાં સામાજિક અને બૌદ્ધિક પાશ્ચાદભૂમિકા • નવજાગૃતિ, ફ્રાંસની રાજ્યક્રાંતિ, ઔધોગિક ક્રાંતિ. • ખ્યાલો, સૈદ્ધાંતિક વિધાનો, પ્રત્યક્ષવાદ, સામાજિક સ્થિતિશાસ્ત્ર અને ગતિશાસ્ત્ર.	15
	2	**સંરચનાત્મક કાર્યાત્મકવાદ – ૧** • કાર્યાત્મકવાદનાં બૌદ્ધિક મૂળ • ટાલ્કોટ પારસન્સ: AGIL Paradigm, ઢબ પરીવાર્ત્યો. • રોબર્ટ મર્ટનનું કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ • સંરચનાત્મક કાર્યાત્મકવાદનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન.	15
	3	**સંરચનાત્મક કાર્યાત્મકવાદ – ૨** • રેડકલીફ બ્રાઉન: સામાજિક સંરચનાઓ ખ્યાલ • એસ.એફ. નાડેલ: ભૂમિકા વિશ્લેષણની સમસ્યા • જ્યોર્જ સી. હોમાન્સ: સામાજિક વિનિમયનો સિધ્ધાંત	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

		• ભારતીય સમાજશાસ્ત્રનો સંરચનાત્મક કાર્યાત્મકવાદી પરિપ્રેક્ષ્ય.	
	4	**સંઘર્ષવાદી પરિપ્રેક્ષ્ય.** • સંઘર્ષવાદનાં બૌદ્ધિક મૂળ • રાલ્ફ ડહરેન્ડોર્ફ: સત્તા અને સંઘર્ષ, વર્ગ અને સામાજિક સંઘર્ષ, • લૂઇસ કોઝર: સામાજિક સંઘર્ષનું કાર્ય. આંતરિક અને બાહ્ય સંઘર્ષ. • અમલદારશાહી અને માસ સોસાયટીની ટીકા.	15

Course Objectives

1. To familiarize students with the major theoretical perspectives in sociology (functionalist, conflict, symbolic interactionist, etc.).
2. To develop a comparative understanding of key sociological thinkers and their contributions.
3. To cultivate the ability to evaluate social phenomena, changes, and issues from a theoretical perspective.

Course Learning Outcomes.

Upon successful completion of the course, students will be able to:

1. Clearly explain the differences between various sociological theories and perspectives.
2. Analyze daily social life and phenomena based on theoretical frameworks.
3. Engagingly discuss and evaluate contemporary social issues through a logical theoretical lens.

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**Basics of Sociological Theories** • Introduction to Sociology & Sociological Theories, Nature of Sociological Theories • Social and Intellectual Background of the Emergence of Sociological Theories • French Revolution and Industrial Revolution • Concepts, Theorecital Statements, Positivism, Social Statics & Dynamics.	15
	2	**Structural Functionalism – I** • Organic roots of functionalism. • Talcott Parsons: AGIL Paradigm, and Pattern Variables. • Functional Analysis of Robert Merton.	15

		• Critical Evaluation of Structural Functionalism.	
	3	**Structural Functionalism – II** • Radcliffe-Brown: Idea of Social Structure. • S.F. Nadel: The Problems of Role Analysis. • George C. Homans: Social Exchange Theory. • Structural and Functional Perspective of Indian Sociology.	15
	4	**Conflict Perspectives** • Intellectual Roots of Conflict Theories. • Ralf Dahrendorf: Authority and Conflict, Class and Social Conflict. • Lewis A. Coser: Functions of Social Conflict, Internal and External Conflict, • Critique of Bureaucracy and Mass Society.	15

Reference Book:

1. Collin Randall: Sociological Theory (Indian edition) Jaipur & New Delhi, Rawat- 1997.
2. Parmar Y.A.: "Samajshashtriya Siththanto", University Granth Nirman Board, Gujarat State Ahmedabad (Gujarati)
3. Ritzer George: Sociological Theory (International edition 2000) New york, Mcgraw Hill 2000.
4. Wallance Ruth A and Alison Wolf: Contemporary Sociological Theory: Continuing the Classical Traditions (2nd edition) Prentice Hall Englewood cliffs, New Jersey, 1986.
5. Doshi S. L & Jain P.C: “Pramukh Samajshastriya Siddhanto – Compte se Merton tak”, Jaipur, Rawat, 2002
6. Husain Mujhtaba; “Samajshastriya Vichar”, Hyderabad Orient Black Swan, 2010.
7. Singh Yogendra: “Ideology and Theory in Indian Sociology”, Jaipur, Rawat, 2004.
8. Bottomore Tom, Karl Marx: Selected Writing in Sociology &Social Philosophy, New York, 1956.
9. Stammer Otto: Max Weber & Sociology Today, Oxford, 1971.
10. Mevack George: The Origins of Materialism, New York, 1971.
11. Upadhyay Rushiraj. ‘Samajshastriya Khyalo ane Siddhanto', Ayudh Publication.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -18		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Social Change in Indian Context (ભારતીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં સામાજિક પરિવર્તન)			

Course Objectives

1. વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક પરિવર્તન અને વિકાસના મૂળભૂત ખ્યાલો તથા પ્રક્રિયાઓથી પરિચિત કરાવવા, જેમાં ઉત્ક્રાંતિ, પ્રગતિ, આધુનિકીકરણ, પશ્ચિમીકરણ, સંસ્કૃતીકરણ અને શહેરીકરણનો સમાવેશ થાય છે.
2. સામાજિક પરિવર્તનના મુખ્ય સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો અને પરિપ્રેક્ષ્યોની સમજ વિકસાવવી, જેમાં રેખીય, ચક્રીય, સંરચનાત્મક, દ્વંદ્વાત્મક અને જ્ઞાનાત્મક અભિગમોનો સમાવેશ થાય છે.
3. સામાજિક પરિવર્તનની મહત્વપૂર્ણ પ્રક્રિયાઓ તરીકે સામાજિક આંદોલનો, સામાજિક સુધારણા, ક્રાંતિ, પુનરુત્થાનવાદ અને સામાજિક સંરચનામાં થતા પરિવર્તનોનું વિવેચનાત્મક પરીક્ષણ કરવા વિદ્યાર્થીઓને સક્ષમ બનાવવું.

Course Learning Outcomes

1. સામાજિક પરિવર્તન અને વિકાસના મૂળભૂત ખ્યાલો, પ્રક્રિયાઓ અને પરિમાણો સમજાવી શકશે, જેમાં ઉત્ક્રાંતિ, પ્રગતિ, આધુનિકીકરણ, પશ્ચિમીકરણ, સંસ્કૃતીકરણ અને શહેરીકરણનો સમાવેશ થાય છે.
2. સામાજિક પરિવર્તનના મુખ્ય સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્યોનું વર્ણન અને વિવેચનાત્મક તુલના કરી શકશે, જેમાં રેખીય, ચક્રીય, સંરચનાત્મક, દ્વંદ્વાત્મક અને જ્ઞાનાત્મક અભિગમોનો સમાવેશ થાય છે.
3. સમાજના પરિવર્તનમાં સામાજિક આંદોલનો, સામાજિક સુધારણા, ક્રાંતિ, પુનરુત્થાનવાદ અને સૂક્ષ્મ સામાજિક સંરચનાત્મક પરિવર્તનોની ભૂમિકાનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**સામાજિક પરિવર્તનનો પરિચય** **મૂળભૂત ખ્યાલો:** ઉત્ક્રાંતિ, પ્રગતિ, પરિવર્તન અને વિકાસ. સામાજિક પરિવર્તનનાં સહાયક અને અવરોધક પરિબળો. **પરિવર્તનની પ્રક્રિયાઓ:** સંસ્કૃતીકરણ, આધુનિકીકરણ, પશ્ચિમીકરણ અને શહેરીકરણ.	15
	2	**સામાજિક પરિવર્તનના સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્યો** **સામાજિક પરિવર્તનના સિદ્ધાંતો:** રેખીય સિદ્ધાંત, ચક્રીય સિદ્ધાંત અને વર્તુળાકાર સિદ્ધાંત. **સામાજિક સંરચનાત્મક પરિવર્તનના સિદ્ધાંતો:** દ્વંદ્વાત્મક અભિગમ અને જ્ઞાનાત્મક અભિગમ. - દ્વંદ્વભેદાત્મક અભિગમ અને જ્ઞાનાત્મક અભિગમ - ઓસ્વાલ્ડ સ્પ્રેન્ગલરનું સાંસ્કૃતિક આકારવિજ્ઞાન - પિટ્રિમ સોરોકિનની સામાજિક-સાંસ્કૃતિક ગતિશીલતા - આર્નોલ્ડ ટોયન્બીની સંસ્કૃતિ-સભ્યતાની ગતિશીલતા - જી.ડબલ્યુ.એફ. હેગલનો દ્વંદ્વભેદાત્મક અભિગમ - પીટર બર્જર અને થોમસ લકમેનનો જ્ઞાનાત્મક અભિગમ	15
	3	**સામાજિક સુધારણા, ક્રાંતિ અને પુનરુત્થાનવાદ:** **સામાજિક પરિવર્તનના પરિબળો તરીકે:** સામાજિક આંદોલન, સામાજિક ક્રાંતિ, સામાજિક સુધારણા અને પુનરુત્થાનવાદ. ધાર્મિક આંદોલન. **સામાજિક સંરચનામાં પરિવર્તન:** યોગેન્દ્ર સિંહના સંદર્ભમાં સૂક્ષ્મ સામાજિક સંરચનાત્મક પરિવર્તન	15
	4	**આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન** **આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તન:** કાયદા અને બંધારણની ભૂમિકા, જાતિ વ્યવસ્થામાં પરિવર્તન, સ્ત્રીઓની સ્થિતિમાં પરિવર્તન તથા ઔદ્યોગિકીકરણ અને શહેરીકરણની અસરો. **આયોજિત વિકાસના કાર્યક્રમો:** સામુદાયિક વિકાસ કાર્યક્રમ, પંચાયતી રાજ અને પંચવર્ષીય યોજનાઓના ધ્યેયો.	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives

1. To familiarize students with the basic concepts and processes of social change and development, including evolution, progress, modernization, westernization, sanskritization and urbanization.

2. To develop an understanding of the main sociological theories and perspectives of social change, including linear, cyclical, structural, dialectical and cognitive approaches.

3. To enable students to critically examine social movements, social reforms, revolutions, revivalism and changes in social structure as important processes of social change.

Course Learning Outcomes

1. To be able to explain the basic concepts, processes and dimensions of social change and development, including evolution, progress, modernization, westernization, sanskritization and urbanization.

2. Be able to describe and critically compare the major theoretical perspectives on social change, including linear, cyclical, structural, dialectical and cognitive approaches.

3. Be able to analyze the role of social movements, social reforms, revolutions, revivalism and micro-social structural changes in the transformation of society.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**Introduction to Social Change:** Basic Concepts: Evolution, Progress, Change, Development. Process of Change: Facilitating and Obstructive Factors of Social Change. Sanskritization, Modernization, Westernization and Urbanization	15
	2	**Theoretical Perspectives of Social Change:** • Theories of Social Change: Linear, Circular Cyclical. Theories of Structural Change Dialectical Approach and Cognitive Approach. • Dialectical Approach and Cognitive Approach. • Oswald Spengler's Cultural Morphology. • Pitrim Sorokin's Socio-Cultural Dynamics. • Arnold Toynbee's Civilizational Dynamics. • Dialectical Approaches of G.W.F. Hegal (Idealistic Dialectic) • Cognitive Approaches Peter Berger & Thomas Luckmann.	15

	3	**Social Reformation, Revolution & Revivalism:** Social Movement, Social Revolution, Social reformation and revivalism– as changing factors in Society. Religious Movement. **Changing in Social Structure:** Micro Social Structural Change by Yogendra Singh	15
	4	**Social Change in Modern India:** Social Change in Modern India–Role of Law and constitution, Changing in caste system, Changing Status of Women, Impact of Industrialization and urbanization. Programs of Planned Development:- Community Development Program, Panchayati Raj, Goals of Five year plans	15

Reference Book:

1. Bhatt Chandra Shekhar (edi). Sociology of Development and Change, Essay in Memory of Prof.M.S.ARao. Orient Longman Ltd.1993.
2. Bose AshishMitra, Desai and Sharma-Population in Indias Development VikasPub. House Delhi1974
3. Bose Sugata, Jalat Ayesha (edi). Nationalism, Democracy and Dvelopment,Oxford University Press, Delhi 1998
4. Desai A.R, Social Background of Indian Nationalism, Popular PrakashanBombay,1996
5. Dev Gupata Satya (Edi), Dynamics of Globalization and Development 1998.
6. Dubey S, 1996, “Vikas ka Samajshastra”, VaniPrakashan, New Delhi, 1996.
7. Gore M.S. Social Aspects of Development, Bombay, 1985.
8. Guha Ramchandra-Sociology and Dilemmas of Development, ICSSR, NewDelhi 1994.
9. Kothari Rajani; “Rethinking Development–in search of Humana Alternatives,Ajanta Publication, New Delhi, 1988.
10. Parekh M, Shah P: “Aadhunik Bharatma Samajik Parivartan”, University Granth Nirman Board, 1993.
11. Parmar Y, A: “Vikas nu Samajshastra”, Popular Prakashan, Surat,2004.
12. Rao Hemaxi; “Vikas nu Samajshastra”, ParshwaPrakashan, Ahmedabad, 2013
13. Shrinivas M.N; “Aadhunik Bharat ma SamajikParivartan”, (Translated), UniversityGranthNirman Board, Ahmedabad, Gujarat, 2011.
14. Singh Yogendra; “Social Change in Modern India”, Thomson Press Ltd, Faridabad,1977.
15. Yadav R, G; “Bharat me Samajik Parivartan Evam Vikas”, Orient Blackswan,New Delhi, 2014.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -19		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Social Psychology (સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાન)			

Course Objectives:-

(૧) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનાં વિષયવસ્તુ અંગે જ્ઞાન મેળવવું

(૨) સમાજશાસ્ત્ર અને મનોવિજ્ઞાન વચ્ચેના સંબંધને સમજવા.

(૩) વિવિધ મનોવૈજ્ઞાનિક ખ્યાલો અને સિદ્ધાંતો વિશે માહિતગાર થવું.

Course Learning Outcomes:-

(1) વિદ્યાર્થીઓ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનના મુખ્ય ખ્યાલો અને સિદ્ધાંતો સમજી શકશે.

(2) વિદ્યાર્થીઓ વ્યક્તિગત અને જૂથ વર્તન પર સામાજિક પરિબળોની અસરનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.

(3) વિદ્યાર્થીઓ વાસ્તવિક જીવનની પરિસ્થિતિઓમાં સામાજિક મનોવૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંતો લાગુ કરી શકશે.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	સામાજિક મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય. સ્વરૂપ, વ્યવસાય અને પદ્ધતિઓ, સમાજશાસ્ત્ર અને મનોવિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ, સામાજિક મનોવિજ્ઞાનનો કાર્યક્ષેત્ર, સામાજિક મનોવિજ્ઞાનનું મહત્વ.	15
	2	• સામાજિક દ્રષ્ટિકોણ. વલણનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ, સામાજિક વલણની રચના. • સંચાર માધ્યમો અને સમજાવટ,	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

		• પૂર્વગ્રહો: અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ. પૂર્વગ્રહોની રચના. પૂર્વગ્રહોની અસરો.	
	3	• નેતૃત્વ: અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ અને પ્રકારો • લોકશાહી નેતા • સરમુખત્યારશાહી નેતાઓ • નેતૃત્વનો ઉદભવ	15
	4	• પ્રચાર: અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ • પ્રચારનું માધ્યમ • પ્રચારની તકનીકો • પ્રચારનું મહત્વ • સામૂહિક વર્તન; સામાજિક સંઘર્ષ અને સહકાર; સમકાલીન સમાજમાં સામાજિક મનોવિજ્ઞાન	15

Course Objectives:-

(1) To gain knowledge about the content of social psychology
(2) To understand the relationship between sociology and psychology.
(3) To gain knowledge about various psychological concepts.

Course Learning Outcomes:-

1. Students will be able to explain key concepts and theories of social psychology.
2. Students will be able to analyze the impact of social factors on individual and group behavior.
3. Students will be able to apply social psychological principles to real-life situations.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	• Introduction to Social Psychology, Nature, Scope and Methods, Relationship with Sociology and Psychology, Scope of Social Psychology, Importance of Social Psychology.	15
	2	• Social Perception. • Meaning and Characteristics of Attitudes, Formation of Social Attitude. • Communication and Persuasion, • Prejudices: Meaning and Characteristics. Formation of Prejudices. Effects of Prejudices.	15
	3	• Leadership: meaning, characteristics and types • Democratic leader • Authoritarian leaders • Emergence of leadership	15
	4	• Propaganda: Meaning and characteristics • Media of Propaganda • Techniques of Propaganda • Importance of Propaganda • Collective Behaviour; Social Conflict and Cooperation; Applied Social Psychology in Contemporary Society	15

References:

1) Bonner Herbert: Social Psychology. An Interdisciplinary Approch
2) Katz and Shanck: Social Psychology
3) Kimball Young: Handbook of Social Psychology
4) Krech and Crutchfield: Theory and Problems of Social Psychology
5) Kuppurwamy B: An Introduction to Social Psychology
6) Kappuswamy. B: elements of Social Psychology
7) New Comb: Social Psychology
8) Otto Klinberg: Social Psychology
9) Sargent and Williamson: Social Psychology
10) Sherif and Sherif: An Outline of Social Psychology
11) Adinarayan S.P.: Social Psychology
12)વી.એસ.વણીકર.: સામાજિકમનોવિજ્ઞાન

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	Minor -7		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Sociology of Family & Counselling (કુટુંબ અને પરામર્શનનું સમાજશાસ્ત્ર)			

Course Objectives:-

(1) વિવિધ સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક સંદર્ભોમાં કુટુંબની રચના, કાર્યો અને બદલાતી પેટર્નને સમજવા.
(2) લગ્ન, લિંગ ભૂમિકાઓ, સંઘર્ષ અને સામાજિકકરણ જેવા કૌટુંબિક મુદ્દાઓનું સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી પરીક્ષણ કરવું.
(3) કુટુંબ સંબંધિત સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે અને સ્વસ્થ સંબંધોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે મૂળભૂત પરામર્શ કુશળતા વિકસાવવી.

Course Learning Outcomes:

(1) વિદ્યાર્થી વિવિધ સામાજિક સંદર્ભોમાં પરિવારની રચના, કાર્યો અને બદલાતી પેટર્ન સમજી શકશે.
(2) વિદ્યાર્થી સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણનો ઉપયોગ કરીને લગ્ન, લિંગ ભૂમિકાઓ, સંઘર્ષ અને સામાજિકકરણ જેવા પરિવાર સંબંધિત મુદ્દાઓનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.
(3) વિદ્યાર્થી કૌટુંબિક સમસ્યાઓનો ઉકેલ લાવવા અને સ્વસ્થ આંતરવ્યક્તિત્વ સંબંધોને પ્રોત્સાહન આપવા માટે મૂળભૂત પરામર્શ કુશળતા લાગુ કરી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**કુટુંબ** – કુટુંબનો અર્થ અને સ્વરૂપ – કુટુંબ અને ઘર – વિભકત અને સંયુકત કુટુંબ – ચક્રીય વિકાસ	15
	2	**ભારતમાં કુટુંબ** – ધાર્મિક વિવિધતા – પરિવર્તનના પરિબળો – કુટુંબના સંદર્ભમાં બાળકો અને વૃદ્ધો	15
	3	**કુટુંબ અને લગ્નના વસ્તી વિષયક પરિમાણો** – કુટુંબની સમસ્યાઓ – એકલ માતાપિતા, છૂટાછેડા – અનુકૂલનનો પ્રશ્નો, સ્ત્રીઓ પર હિંસા	15
	4	**કૌટુંબિક સલાહ** – સલાહનો અર્થ – સલાહના સિદ્ધાંતો, પ્રક્રિયા અને ભૂમિકા – કૌટુંબિક સલાહમાં **NGO** ની ભૂમિકા	15

Course Objectives:

(1) To understand the structure, functions, and changing patterns of family in different social and cultural contexts.
(2) To examine family issues such as marriage, gender roles, conflict, and socialization from a sociological perspective.
(3) To develop basic counselling skills for addressing family-related problems and promoting healthy relationships.

Course Learning Outcomes:

(1) Student will be able to explain the structure, functions, and changing patterns of family in diverse social contexts.
(2) Student will be able to analyze family-related issues such as marriage, gender roles, conflict, and socialization using sociological perspectives.
(3) Student will be able to apply basic counselling skills to address family problems and promote healthy interpersonal relationships.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	**Family: Meaning andnature of Family** – Family and household – Elementary and extended family – Developmental cycle	15
	2	**Family in India** – Religious diversities – Forces of change – Family in the context of case of the child of the aged	15
	3	**Demographic dimensions of family and marriage** – Problems of family -single parent, Divorce – Issue of Adjustment, Violence on Women	15
	4	**Family counselling** – Meaning of Counseling – Principles, Process and role of Counseling – Role of NGO's in Family counseling	15

Reference Book:

1. Fortes M.: Time and Social Structure and Other Essays:, Athlone Press, London, 1970.
2. International Encyclopaedia of the Social Sciences: Macmillan and Free Press, New York, 1968.
3. Radcliffe Brown A. R.: Structure and Function in Primitive Society, Cohen and West, London, 1952.
4. Shah A. M.: The Household Dimension of the Family in India, University of California Press, Berkeley, 1974.
5. Uberoi Patricia: Family, Kinship and Marriage in India, Oxford University Press, New Delhi, 1993.
6. Engels F.: The Origin of the Family, Private Property and the State, Progress Publishers Moscow, 1948.
7. ચાવડા એચ.એલ.કુટુંબઅનેસલાહનુંસમાજશાસ્ત્ર પાર્શ્વ પબ્લીકેશન અમદાવાદ

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	MDRC – 1		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Sociology of Health **(આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર)**			

Course Objectives:

1. આરોગ્ય, બીમારી અને આરોગ્યસંભાળ પ્રણાલીઓના સામાજિક નિર્ણાયકોની સમજ વિકસાવવા.
2. વિવિધ સમુદાયોમાં સમાજ, સંસ્કૃતિ અને આરોગ્ય પ્રથાઓ વચ્ચેના સંબંધનું વિશ્લેષણ કરવા.
3. સમકાલીન સમાજમાં આરોગ્યસંભાળ સંસ્થાઓ અને નીતિઓની રચના, કામગીરી અને પડકારોનું પરીક્ષણ કરવા.

Course Learning Outcomes:

1. વિદ્યાર્થીઓ આરોગ્ય અને બીમારીનાં સંદર્ભમાં સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક પરિબળોની ભૂમિકા સમજાવી શકશે.
2. વિદ્યાર્થીઓ સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણનો ઉપયોગ કરીને આરોગ્યસંભાળ પ્રણાલીઓ અને સંસ્થાઓનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.
3. વિદ્યાર્થીઓ સમાજમાં આરોગ્ય નીતિઓ અને સમકાલીન આરોગ્ય મુદ્દાઓનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરી શકશે.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	1. આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર: 2. પરિચય, અર્થ, પ્રકારો. 3. આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનુંસ્વરૂપઅનેવિષયવસ્તુ 4. આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રના અભિગમો	15
	2	1. આંતરશાખાકીય આરોગ્ય સમાજશાસ્ત્રની ભૂમિકા 2. રોગો અને માંદગીનો ખ્યાલ, તાણાવ અને રોગો, રોગોના પગલાં, રોગોના કારણો, દર્દી અને તેમનો પરિવાર. 3. આરોગ્યનો ખ્યાલ, જાહેર આરોગ્ય અને સારવાર 4. આરોગ્ય અને શિક્ષણ 5. પોષણયુક્ત ખોરાક	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

	3	1. વિવિધ સમાજમાં દવાઓ અને દવાની સ્થિતિ 2. દવાઓની સ્વદેશી પદ્ધતિઓ 3. સ્વદેશી દવાઓની વ્યાખ્યા 4. સ્વદેશી દવાઓ પદ્ધતિઓમાં રોગની વ્યાખ્યા 5. દવાઓની યુનાની પદ્ધતિઓ 6. સ્વદેશી દવાઓનું આધુનિકીકરણ 7. આધુનિક સ્વરૂપમાં સ્વદેશી દવા	15
	4	1. વસ્તી નીતિનો અર્થ અને વ્યાખ્યા 2. ભારતમાં આરોગ્ય સંબંધિત નીતિઓ. 3. ભારતમાં આરોગ્ય સંબંધિત કાર્યક્રમો - મેલેરિયા, ફાલ્સીપેરમ, ક્ષય રોગ, રક્તપિત્ત, અંધત્વ, એઈડ્સનિયંત્રણ કાર્યક્રમ, કેન્સર, આયોડિનની ઉણપ કાર્યક્રમ, સ્પર્શક રોગો. 4. ગુજરાતમાં આરોગ્યનું તૃતીય માળખું 5. આરોગ્ય સેવાની સામાજિક ભૂમિકા 6. વિકાસ અને આરોગ્ય સ્તર 7. આરોગ્ય અને મૃત્યુદર 8. પરિવારકલ્યાણ કાર્યક્રમોના અવરોધક બળો	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives:

1. To develop an understanding of the social determinants of health, illness, and healthcare systems.
2. To analyze the relationship between society, culture, and health practices across different communities.
3. To examine the structure, functioning, and challenges of healthcare institutions and policies in contemporary society.

Course Learning Outcomes:

1. Students will be able to explain the role of social, cultural, and economic factors in shaping health and illness.
2. Students will be able to analyze healthcare systems and institutions using sociological perspectives.
3. Students will be able to critically evaluate health policies and contemporary health issues in society.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	1. Sociology of Health. 2. Introduction, Meaning, Types. 3. Form and Content of Sociology of Health 4. Approaches to Sociology of Health	**15**
	2	1. The role of interdisciplinary sociology of health. 2. The concept of diseases and illness, stress and diseases, measures of diseases, causes of diseases, the patient and his family. 3. The concept of health, public health and treatment 4. Health and education 5. Nutritious food	**15**
	3	1. Status of Medicine and Medicine in Different Societies 2. Indigenous Methods of Medicine 3. Definition of Indigenous Medicine 4. Definition of Disease in Indigenous Medicine Methods 5. Unani Methods of Medicine 6. Modernization of Indigenous Medicine 7. Indigenous Medicine in Modern Form	**15**

	4	1. Meaning and Definition of Population Policy 2. Health Related Policies in India. 3. Health related Programs in India – Malaria, Falciparum, Tuberculosis, Leprosy, Blindness, AIDS Control Program, Cancer, Iodine Deficiency Program, Communicable Diseases. 4. Tertiary Structure of Health in Gujarat. 5. Social Role of Health Services 6. Development and Level of Health 7. Health and Mortality 8. Constraining forces of family welfare programs.	**15**

Reference Books:-

1. મેકવાન ઈલા એમ. ઔષધિય સમાજશાસ્ત્ર. પાશ્વે પ્રકાશન. અમદાવાદ.
2. એમ.એમ.લવાણિયા અને શશી જૈન. ચિકિત્સા સમાજશાસ્ત્ર. રિસર્ચ પ્રકાશન. જયપુર. ૨૦૦૮
3. Ahulwaliya Anita – Sociology of Medicine-"A Trend Report" A survey of
4. Research in Sociology and Social Anthropology,ICSSRProject,Vol 2 New Delhi.
5. Bodarakoppa G S- Mother and Child Health in India,Reliance Publishing House,New Delhi 2000
6. Chandani Ambica. A Sociological Study of the Doctor of Jodhpur city.
7. FredisonElist (Ed). The Hospital in Modern Society, Free Press, New York.
8. Mehta S.R.. Sociology of Health and Medicine care Research Need and Challenges.
9. Ommen T.K..Doctors and Nurses A study in occupational Role Structure Delhi,Macmillan 1978
10. Susser M.W. and Watson W. Sociology in Medicine Fair LawnN.J.,Oxford Press
11. Vankatratnam R.N. Medical Sociology in an Indian Setting.
12. Wolf H.G. Stress and Disease Spring field.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	25
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	25
Semester	7		**Practical Internal**	00
Category of Course	SEC – I		**Practical External**	00
Course Credit	2		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	30 Hrs		**Total**	50
Course Code	SEC - I		**Exam Duration**	1.00 Hrs
Course Title	NGO Management. (એન.જી.ઓ મેનેજમેન્ટ)			

Course Objectives:

- To Understand the concept, objectives, types, and role of Non-Governmental Organizations (NGOs) in social and community development.
- To Develop basic knowledge of NGO management, including organizational structure, planning, resource mobilization, and documentation.
- To Apply practical skills through field exposure, report writing, and analysis of NGO activities to understand their contribution to society.

Course Learning Outcomes:

- **Explain** the concept, functions, organizational structure, and areas of work of NGOs in India.
- **Demonstrate** basic skills in planning, documentation, resource mobilization, and management of NGO activities.
- **Prepare** a field-based report and critically assess the role of NGOs in addressing community needs and promoting social development.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
7	1	Introduction to NGO 1.1 Meaning, Nature, and Characteristics of NGOs 1.2 Evolution and Growth of NGOs in India 1.3 Types of NGOs ➢ Community-Based Organizations (CBOs) ➢ Trusts ➢ Societies ➢ Self-Help Groups (SHGs) 1.4 Role of NGOs in Social Development ➢ Education ➢ Health ➢ Women Empowerment ➢ Child Welfare ➢ Rural Development ➢ Environmental Protection.	15
	2	**Basics of NGO Management.** Basic Functions of NGO Management – Planning – Organizing – Coordination – Monitoring Resource Mobilization – Donations – Membership – Government Support – Corporate Social Responsibility (CSR) Documentation and Record Keeping – Attendance Register – Meeting Minutes – Activity Report – Simple Financial Records Project Planning (Basic Concepts) – Identifying Community Needs – Setting Objectives – Conducting Activities – Reporting Outcomes Field Visit to an NGO and Preparation of a Field Report	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

References:

1. Bhattacharyya, D. K. (2018). *NGO management: Issues and challenges*. Excel Books.
2. Chandra, S. (2001). *NGO: Structure, relevance and functions*. Kanishka Publishers.
3. Edwards, M., & Fowler, A. (Eds.). (2002). *The Earthscan reader on NGO management*. Earthscan Publications.
4. Lewis, D. (2014). *Non-governmental organizations, management and development* (3rd ed.). Routledge.
5. Lewis, D., & Kanji, N. (2009). *Non-governmental organizations and development*. Routledge.
6. Tandon, R. (2002). *Voluntary action, civil society and the state*. Mosaic Books.Singh, Y. K. (2010). *Samajik anusandhan evam sankhyiki* (Hindi ed.). New Age International Publishers.
7. शर्मा, आर. ए. (2018). *गैर-सरकारी संगठन एवं प्रबंधन.* आर. लाल बुक डिपो.
8. सिंह, योगेन्द्र कुमार. (2015). *ग्रामीण विकास एवं स्वैच्छिक संगठन.* न्यू एज इंटरनेशनल पब्लिशर्स.
9. पाण्डेय, वी. C. (2016). *स्वयंसेवी संगठन एवं सामाजिक विकास.* विश्वविद्यालय प्रकाशन.
10. तिवारी, आर. पी. (2017). *स्वयंसेवी संस्थाएँ एवं ग्रामीण विकास.* पॉइंटर पब्लिशर्स.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Syllabus

Bachelor of Arts (Honors)

Semester: 8

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

SN	Semester	Category of Course	Title of the Course	Course Level	Credit	Teaching Hours	Internal Marks	External Marks	Practical Marks		Total Marks	Exam Time
									Int.	Ext.		
1	8	Major-20	Modern Sociological Theories (આધુનિક સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો)	6	4	60	50	50			100	2:00 Hrs.
2	8	Major – 21	Sociology of Region (પ્રદેશનું સમાજશાસ્ત્ર)	6	4	60	50	50			100	2:00 Hrs.
3	8	Major-22	Sociology of Social Movement (સામાજિક આંદોલનનું સમાજશાસ્ત્ર)	6	4	60	50	50			100	2:00 Hrs.
4	8	Minor – 8	Human Resource Management (માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન)	6	4	60	50	50			100	2:00 Hrs.
5	8	OJT	ON THE JOB TRAINING (OJT) (MAJOR SPECIFIC PROGRAM) OR	6	6	120	SOP	SOP			SOP	
		MDRC- 2	Sociology of Disaster Management (આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનું સમાજશાસ્ત્ર)	6	4	60	50	50			100	2:00 Hrs.
6	8	SEC - 2	Labor Laws and Social Security Legislation (શ્રમ કાયદા અને સામાજિક સુરક્ષા કાયદા)	6	2	30	25	25			50	1:00 Hrs.
				Total	22	330	275	275			550	

- Students who have opted for OJT option in Semester 7 will have to undergo OJT in Semester 8 as well.
- Students who do not opt for OJT option will have to opt for both MDRC and SEC compulsorily.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Program Objectives:

1. To provide comprehensive knowledge of social relationships and institutions through the study of kinship systems, family structures, education, and community life in changing societies.
2. To develop critical understanding of contemporary social problems such as poverty, unemployment, gender discrimination, crime, environmental issues, and social inequality from sociological perspectives.
3. To equip students with analytical, research, and practical skills for studying educational systems, disaster management, social change, and community-based challenges.
4. To promote social responsibility, humanitarian values, and community engagement by preparing students to contribute effectively in areas related to social welfare, education, disaster response, and sustainable development.

Program Objectives:

1. Students will understand sociological concepts, theories, and social institutions related to kinship, education, social problems, and disaster management in local and global contexts.
2. Students will be able to critically analyze contemporary social issues and disasters and evaluate their social, cultural, and economic impacts on individuals and communities.
3. Students will acquire research, communication, and fieldwork skills for conducting social surveys, community studies, educational analysis, and disaster-related assessments.
4. Students will develop ethical awareness, leadership qualities, and problem-solving abilities necessary for community development, social service, higher education, and professional careers in social sectors.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -20		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Modern Sociological Theories (આધુનિક સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો)			

Course Objectives

1. વિદ્યાર્થીઓને ઉત્તર-રચનાવાદ (Post-structuralism), ઉત્તર-આધુનિકતાવાદ (Post-modernism), નેટવર્ક થિયરી વગેરે જેવા આધુનિક સમાજશાસ્ત્રીય પ્રવાહોથી માહિતગાર કરવા.
2. મિશેલ ફુકો, એન્થોની ગિડન્સ, યુર્ગન હેબરમાસ, અને પિયરે બોર્દ્યુ જેવા મુખ્ય આધુનિક વિચારકોના પ્રદાનની સમીક્ષા કરવી.
3. સમકાલીન સામાજિક-સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનો, વૈશ્વિકીકરણ અને ટેકનોલોજીની સમાજ પર થતી અસરોને સૈદ્ધાંતિક દ્રષ્ટિકોણથી સમજવી.

Course Learning Outcomes

1) પરંપરાગત (Classic) અને આધુનિક (Modern) સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી શકશે.
2) આધુનિક જ્ઞાન, સત્તા, અને સંસ્કૃતિ સાથે જોડાયેલી જટિલ સામાજિક સમસ્યાઓનું ઉત્તર-આધુનિક વિચારધારાઓના આધારે વિશ્લેષણ કરી શકશે.
3) વર્તમાન સામાજિક ઘટનાઓ અને સંશોધન કાર્યમાં આધુનિક સૈદ્ધાંતિક મોડેલોનો યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**આધુનિકતા, આધુનિકતાવાદ અને ઉત્તર-આધુનિકતાવાદ.** • આધુનિકતા, આધુનિકતાવાદ અને ઉત્તર-આધુનિકતાવાદનો ખ્યાલ અને લક્ષણો. • આધુનિકતા, આધુનિકતાવાદ અને ઉત્તર-આધુનિકતાવાદની ઐતિહાસિક પૃષ્ઠભૂમિ. • આધુનિકતા અને આધુનિકતાવાદ: એન્થોની ગિડન્સ, જેક્સ ડેરિડા, જીન-ફ્રાન્કોઇસ લિયોટાર્ડ.	15
	2	**સંરચનાવાદ અને ઉત્તર-સંરચનાવાદ.** • સંરચનાવાદ અને ઉત્તર-સંરચનાવાદના ખ્યાલો. • ભાષાકીય મૂળ: ફર્ડિનાન્ડ ડી સોસ્યુર અને સેમિઓટિક્સ (ચિહ્ન વિજ્ઞાન). • ક્લાઉડ લેવી સ્ટ્રોસનું પ્રદાન. • મિશેલ ફુકો: પ્રવચન વિશ્લેષણ (Discourse analysis), જ્ઞાનનું પુરાતત્વ (Archaeology of Knowledge), સત્તા/જ્ઞાન (Power/Knowledge).	15
	3	**અંતઃક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યો - I:** • પ્રતીકાત્મક અંતઃક્રિયાવાદ: જ્યોર્જ હર્બર્ટ મીડના ખ્યાલો અને પ્રદાન (મન, સ્વ અને સમાજ - Mind, Self, and Society). • ઘટનાશાસ્ત્રીય સમાજશાસ્ત્ર: આલ્ફ્રેડ શુટ્ઝ અને એડમન્ડ હુસેરલના ખ્યાલો અને પ્રદાન.	15
	4	**અંતઃક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યો - II:** • અર્વિંગ ગોફમેન: નાટ્યાત્મકતા (Dramaturgy), સંપૂર્ણ સંસ્થા (Total Institution), એસાયલમ્સ (Asylums). • લકમેન અને બર્જર: વાસ્તવિકતાનું સામાજિક ઘડતર (Social Construction of reality). • લોકપદ્ધતિશાસ્ત્ર (Ethnomethodology): હેરોલ્ડ ગાર્ફિન્કલ.	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives

1. To introduce students to modern sociological trends such as Post-structuralism, Post-modernism, Network Theory, and others.
2. To review the contributions of key modern thinkers such as Michel Foucault, Anthony Giddens, Jürgen Habermas, and Pierre Bourdieu.
3. To understand contemporary socio-cultural changes, globalization, and the impacts of technology on society from a theoretical perspective.

Course Learning Outcomes (CLOs)

Upon successful completion of the course, students will be able to:

1. Differentiate between classical and modern sociological theories clearly.
2. Analyze complex social issues related to modern knowledge, power, and culture based on post-modern perspectives.
3. Apply modern theoretical models appropriately to contemporary social phenomena and research work.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Modernity, Modernism and Post-Modernism** • Concept & Characteristics of Modernity, Modernism and Post-Modernism. • Historical Background of Modernity, Modernism and Post-Modernism. • Modernity & Modernism: Anthony Giddens, Jacques Derrida, Jean-François Lyotard,	15
	2	**Structuralism and Post-Structuralism:** - Concepts of Structuralism and Post-Structuralism. - Linguistic Roots: Ferdinand de Saussure and semiotics. -Contribution of Claude Levi Strauss -Michel Foucault: Discourse analysis, Archaeology of Knowledge, Power/Knowledge	15
	3	**Interactionist Perspectives – I :** **Symbolic Interactionism:** Concepts and Contributions of George Herbert Mead (Mind, Self, and Society). **Phenomenological Sociology**: Concepts and Contributions of Alfred Schutz and Edmund Husserl.	15

	4	**Interactionist Perspectives – II:** Ervin Goffman: Dramaturgy, Total Institution, Asylums. Luckman & Berger: Social Construction of reality. Ethnomethodology: Harold Garfinkel.	15

References:

1. Parsons, Talcott. The Social System. Free Press, Glencoe, 1951.
2. Merton, Robert K. Social Theory and Social Structure. Free Press, New York, 1968.
3. Coser, Lewis A. The Functions of Social Conflict. Free Press, New York, 1956.
4. Dahrendorf, Ralf. Class and Class Conflict in Industrial Society. Stanford University Press, 1959.
5. Giddens, Anthony. The Consequences of Modernity. Polity Press, Cambridge, 1990.
6. Ritzer, George. Modern Sociological Theory. McGraw-Hill, New York, 2000.
7. Doshi, S.L. & Jain, P.C. Adhunik Samajshastriya Siddhant, Rawat Publications, Jaipur, 2003.
8. Parmar, Y.A. Samajshashtriya Siddhanto, University Granth Nirman Board, Gujarat State, Ahmedabad.
9. Singh, Yogendra. Modernization of Indian Tradition. Rawat Publications, Jaipur, 1986.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -21		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Sociology of Region (પ્રદેશનું સમાજશાસ્ત્ર)			

Course Objectives.

1. વિદ્યાર્થીઓને 'પ્રદેશ' (Region) નો અર્થ, તેનો ઉદ્ભવ, ભૌગોલિક-સાંસ્કૃતિક ઓળખ અને પ્રદેશવાદ (Regionalism) ની વિભાવનાથી માહિતગાર કરવા.
2. વિવિધ પ્રદેશો વચ્ચેની સામાજિક-આર્થિક અસમાનતા, વિસંગતતાઓ અને પ્રાદેશિક વિકાસ સાથે જોડાયેલા મુદ્દાઓની સૈદ્ધાંતિક સમજ કેળવવી.
3. ભારતીય સંદર્ભમાં પ્રાદેશિક ઓળખ (Regional Identity), ભાષાકીય તથા સાંસ્કૃતિક આંદોલનો અને રાજ્ય પુનર્ગઠનની પ્રક્રિયાનું મૂલ્યાંકન કરવું.

Course Learning Outcomes.

1. પ્રદેશ, પ્રદેશવાદ અને રાષ્ટ્રીય એકતા વચ્ચેના સંબંધોનું સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી સ્પષ્ટ વિશ્લેષણ કરી શકશે.
2. વિવિધ પ્રદેશો વચ્ચેના સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને આર્થિક તફાવતો તેમજ વિકાસાત્મક પડકારોને ઓળખી શકશે.
3. ભારતમાં વર્તમાન પ્રાદેશિક આંદોલનો, અસ્મિતાના રાજકારણ અને પ્રાદેશિક સામાજિક સમસ્યાઓ અંગે તાર્કિક ચર્ચા કરી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**સમાજશાસ્ત્રમાં પ્રદેશની સંકલ્પના** પ્રદેશ અને પ્રદેશવાદ. પ્રાદેશિક સમાજશાસ્ત્ર: ખ્યાલ, અર્થ અને મહત્વ. એક સામાજિક અવકાશ તરીકે પ્રદેશ - સમાજ પાસાંઓ. ઐતિહાસિક અને સમકાલીન પરિમાણોમાં સાંસ્કૃતિક નિર્મિતિ તરીકે પ્રદેશ.	15
	2	**સૈદ્ધાંતિક માળખું અને પદ્ધતિશાસ્ત્ર.** • બર્નાર્ડ કોહનનું પ્રદેશોનું વર્ગીકરણ (ઐતિહાસિક, ભાષાકીય, સાંસ્કૃતિક, રચનાત્મક અને સંસ્થાકીય પ્રદેશો). • સામાજિક સર્વેક્ષણ અને માનવશાસ્ત્રીય અભિગમ (Anthropological Approach). • પર્સ્પેકટીવ ફ્રોમ બીલો (Perspective from Below)	15
	3	**પ્રાદેશિક સમાજશાસ્ત્રનો વિકાસ** • ભારત અને ગુજરાતમાં પ્રાદેશિક સમાજશાસ્ત્રનો વિકાસ. • ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીઓનું પ્રદાન: જી. એસ. ઘુર્યે, આર. કે. મુખર્જી અને ડી. પી. મુખર્જી. • ગુજરાતના સમાજશાસ્ત્રીઓ: આઈ. પી. દેસાઈ, ટી. બી. નાયક, એ. એમ. શાહ, ગુજરાતના મહિલા સમાજશાસ્ત્રીઓ: ડૉ. નીરા દેસાઈ અને ડૉ. તારાબેન પટેલ.	15
	4	. **સૌરાષ્ટ્રનું જ્ઞાતિ માળખું અને સંસ્કૃતિ.** • સૌરાષ્ટ્રમાં જ્ઞાતિનું બંધારણ/માળખું અને સૌરાષ્ટ્ર ક્ષેત્રની કેટલીક વિશેષ જ્ઞાતિઓ: ગારુડી (Garavi/Garunda), વાસુદેવ, ગારુડા અને નાગમંગા. • સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાતની કળા, સ્થાપત્ય અને લોકસાહિત્ય/લોકકથાઓ (Folklores).	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives:

1. To introduce students to the meaning, origin, socio-cultural identity of 'Region', and the concept of Regionalism.
2. To develop a theoretical understanding of socio-economic inequalities, disparities, and issues related to regional development across various regions.
3. To evaluate regional identity, linguistic and cultural movements, and the process of state reorganization in the Indian context.

Course Learning Outcomes:

1. Clearly analyze the relationships between region, regionalism, and national integration from a sociological perspective.
2. Identify social, cultural, and economic differences as well as developmental challenges among various regions.
3. Engagingly discuss and evaluate contemporary regional movements, identity politics, and regional social issues in India.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Conceptualizing Region in Sociology:** • Region & Regionalism. Regional Sociology: Concept, Meaning and Importance • Region as a social space- Social spatial aspects of society. Region as a cultural construct in historical and contemporary dimensions.	15
	2	**Theoretical Framework & Methodology:** • Bernard Cohn's classification of regions (Historical, Linguistic, Cultural, Structural, and Institutional regions). • Social Survey and anthropological approach, perspective from below.	15
	3	• Development of Regional Sociology in India and Gujarat, • Contribution of Indian Sociologists: G. S. Ghurye, R. K. Mukherjee & D. P.Mukherjee. • Sociologists of Gujart: I. P. Desai, T. B. Nayak, A. M. Shah, Women's Sociologist of Gujarat: Dr. Neera Desai & Dr. Taraben Patel,	15

	4	Caste Composition in Saurashtra and Some distinct castes of Saurashtra region: Garavi, Vasudeva,Garunda and Nagmanga Arts, Architect & Folklores of Saurashtra and Gujarat	15

Reference Book:

1. Desai Neera,Social change in 19thCentury, Popular Prakashan, 1982.
2. Dhanaghre D. N. : Themes and Perspectives in Indian sociology, RawatPublications, 1993.
3. Edward W. Soja : Post Modern Geography : The reassertion of critical socialtheory, Blackwell, 1989.
4. Edward W.Soja : The Third Space, Blackwell, 1996.
5. Joshi Vidhyut: Aa Pan Gujarat CheDosto', Center for Social Studies, Surat,1990.
6. Madan T. N. : Pathways, Approaches to the Study of Society in India, OUP,New Delhi, 1994.
7. Samajik Shaixanik Prachat Samuho no Aheval,(BaxiPanch), Gujarat State, 1978.
8. Shah A. M.: Sociology in Regional Context, Seminar, 495, 2000.
9. Shah Kalpana, Strio no badalatodarajjo, University GranthNiramn Board, 1996.
10. Singh Y. : Social Conditioning of Indian Sociology, The Perspectives, VistarPublications, 1986.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	Major -22		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Sociology of Social Movement (સામાજિક આંદોલનનું સમાજશાસ્ત્ર)			

Course Objectives.

1. વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક ચળવળનો અર્થ, પ્રકારો, ઉદ્ભવના કારણો અને વિવિધ સૈદ્ધાંતિક દ્રષ્ટિકોણોથી માહિતગાર કરવા.
2. ભારતમાં ખેડૂત, દલિત, આદિવાસી, મહિલા અને પર્યાવરણીય ચળવળોના સ્વરૂપ અને યોગદાનની સમીક્ષા કરવી.
3. સમકાલીન અને ડિજિટલ યુગના 'નવા સામાજિક આંદોલનો' (New Social Movements) ની ભૂમિકા અને પ્રભાવ સમજાવવા.

Course Learning Outcomes.

1. સામાજિક ચળવળોના ઉદ્ભવ અને વિકાસને વિવિધ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોના આધારે સ્પષ્ટપણે સમજાવી શકશે.
2. ભારતીય સમાજ પર વિવિધ સામાજિક-રાજકીય આંદોલનોની અસરો અને પરિવર્તનોનું વિશ્લેષણ કરી શકશે.
3. સમકાલીન સામાજિક મુદ્દાઓ અને ડિજિટલ માધ્યમો દ્વારા થતા વિરોધ પ્રદર્શનો અંગે તાર્કિક ચર્ચા કરી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	સામાજિક ચળવળોનો પરિચય • સામાજિક ચળવળોનો અર્થ અને પ્રકારો. • સામાજિક ચળવળોનું સ્વરૂપ અને કાર્યો. • સામાજિક ચળવળોના પરિણામો. • સામાજિક ચળવળો અને સમાજમાં સત્તાની વહેંચણી/વિતરણ.	15
	2	સામાજિક ચળવળોના મુખ્ય ઘટકો • નેતૃત્વ: અર્થ અને લક્ષણો. • નેતાના કાર્યો અને નેતૃત્વના પ્રકારો. • નેતાઓ અને જનસમુદાય (પ્રજા) વચ્ચેનો સંબંધ. • વિચારધારાઓ અને સામાજિક ચળવળો.	15
	3	સામાજિક ચળવળના સૈદ્ધાંતિક પરિપ્રેક્ષ્યો • માર્ક્સવાદી અને ઉત્તર-માર્ક્સવાદી, વેબેરિયન (વેબરવાદી) અને ઉત્તર-વેબેરિયન, સંરચનાત્મક-કાર્યાત્મક પરિપ્રેક્ષ્ય. • સાપેક્ષ વંચિતતાનો સિદ્ધાંત (Relative Deprivation), સામાજિક તણાવનો સિદ્ધાંત (Social Strain). • સામાજિક ચળવળો અને સામાજિક પરિવર્તન.	15
	4	ભારતમાં સામાજિક ચળવળો (Social Movements in India): • ભારતમાં સામાજિક સુધારણા આંદોલન/ચળવળ. • ભારતમાં જ્ઞાતિ અને સામાજિક ચળવળો. • ભારતમાં ખેડૂત આંદોલનો/ચળવળો.	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives:

1. To familiarize students with the meaning, types, emergence, and major theoretical perspectives of social movements.
2. To review the nature and contribution of peasant, Dalit, tribal, women's, and environmental movements in India.
3. To understand the role and impact of contemporary and digital-era 'New Social Movements' in society.

Course Learning Outcomes:

1. Clearly explain the emergence and dynamics of social movements using various sociological theories.
2. Analyze the impact and transformative role of various socio-political movements on Indian society.
3. Discuss and critically evaluate contemporary social issues, collective actions, and digital activism.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Introduction to Social Movements:** Meaning and Types of Social Movements Nature and Functions of Social Movements, Consequences of Social Movement Social Movements and the distribution of power in society	15
	2	**Key Components of Social Movements:** Leadership: Meaning and Characteristics. Functions of leader & Types of Leadership. Relationship between leaders and masses. Ideologies and Social Movements	15
	3	**Theoretical Perspectives of Social Movement.** - Marxist and Post-Marxist, Weberian and Post-Weberian, Structural–Functional - Relative Deprivation, Social Strain - Social Movements & Social Change	15
	4	**Social Movements in India.** Social Reform Movement in India. Caste and Social Movements in India. Peasant Movements in India.	15

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

References:

1. Banks J. A. : The Sociology of Social Movements (London : Macmillan) 1972.
2. Desai A. R. : Peasant Struggles in India (Bombay : Oxford University Press)1979.
3. Dhanagare D. N. : Peasant Movements in India 1920-1950(Delhi : Oxford University Press) 1983.
4. Gore M. S. : The Social Context of an Ideology : Ambedkar's Political and Social
5. Thoughts (New Delhi : Sage) 1993.
6. Joshi Vidyut & Upadhyay Rushiraj Social Movements. Rawat Publication. 2022.
7. Omen T. K. : Protest and change : Studies in Social Movements (Delhi : Sage)1990.
8. Rao M.S.A. :Social Movement in India (New Delhi : Manohar) 1979.
9. Rao M.S.A. : Social Movement and Social Transformation Delhi : Macmillan)1979.
10. Singh K. S. : Tribal movements in India (New Delhi : Manohar) 1982.
11. Selliot Eleanor: Form Untouchable to dalit : Essayson the Ambedkar Movement(New Delhi :Manohar) 1995
12. Gouldner A. W. : Studies in Leadership (New York : Harper and Brothers)1950.
13. Omen T. K. : Chrisma, Stability and change : An Analysis of BhoodanGrandanMovement. (New Delhi : Thomas Press) 1972.
14. Shah Ghanshya: Protest Movements in two Indian States. New Delhi : Ajanta,1977.
15. Shah Ghanshyam: Social Movements in India; a review of Teh literature,Sage,Delhi, 1990.
16. Shah Nandita : The Issues at Stake : Theory and Practice in the Contemporary Women's movement in India (New Delhi : Kali for Women) 1992.
17. Shiva Vandana : Ecology and the Politics of Survival, 1991.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	Minor - 8		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Human Resource Management (માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન)			

Course Objectives:

1. સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો અને સત્તાની ગતિશીલતાના આધારે હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટ (HRM) ના વિકાસનું વિશ્લેષણ કરવું.
2. પ્રતિભા પ્રાપ્તિ અને કાર્યસ્થળના સામાજિકીકરણ પર સામાજિક મૂડી અને માળખાકીય સ્તરીકરણની અસરોનું મૂલ્યાંકન કરવું.
3. કાર્યસ્થળના પ્રણાલીગત અવરોધો અને શ્રમ વિભાજનના ભેદભાવને દૂર કરવા વ્યૂહાત્મક વિવિધતા, સમાનતા અને સમાવેશીકરણ (DEI) ની પહેલો તૈયાર કરવી.

Course Learning Outcomes:

1. મેક્સ વેબર અને હોથોર્નના સિદ્ધાંતો દ્વારા ટેલરિઝમમાંથી હ્યુમન રિલેશન્સ મૂવમેન્ટમાં આવેલા ઐતિહાસિક બદલાવને સમજાવવો.
2. પરંપરાગત ભરતી પદ્ધતિઓ અને ડિજિટલ પસંદગીના સાધનોમાં રહેલા વસ્તીવિષયક અને સમાનતા પક્ષપાતોને ઓળખવા.
3. કાર્યસ્થળના સવેતન શ્રમ અને ઘરના અવેતન શ્રમ વચ્ચે સંતુલન રાખતું વ્યવહારુ સંસ્થાકીય માળખું તૈયાર કરવું.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**હ્યુમન રિસોર્સ મેનેજમેન્ટનો પરિચય** • અર્થ, વ્યાખ્યા, અને લક્ષણો • એચ.આર.એમ નું કાર્યક્ષેત્ર • એચ.આર.એમ.નો વિકાસ અને પર્સનલ મેનેજમેન્ટ તથા એચ.આર.એમ. વચ્ચેનો તફાવત • એચ.આર. મેનેજરની ભૂમિકા અને જવાબદારીઓ • એચ.આર. મેનેજરના ગુણો	**15**
	2	**માનવ સંસાધન આયોજન** • માનવ સંસાધન આયોજન: ખ્યાલ અને ઉદ્દેશ્યો. • માનવ સંસાધન આયોજનની પ્રક્રિયા • માનવ સંસાધન આયોજન: વસ્તીવિષયક અને શ્રમ બજારના પરિપ્રેક્ષ્ય દ્વારા સંસ્થાકીય જરૂરિયાતોનું વિશ્લેષણ • કાર્ય વિશ્લેષણ અને કાર્ય વર્ણન. • કાર્ય વિશિષ્ટતા.	**15**
	3	**ભરતી અને પસંદગી.** • ભરતી: અર્થ, સ્ત્રોતો (આંતરિક અને બાહ્ય), અને આધુનિક તકનીકો પસંદગી પ્રક્રિયા: તબક્કાઓ, કસોટીઓના પ્રકારો અને મુલાકાતની તકનીકો • વ્યૂહાત્મક એચ.આર.એમ.: બદલાતા વ્યાપારી વાતાવરણની પ્રક્રિયામાં ખ્યાલ અને તેનું મહત્વ • કર્મચારી તાલીમ.	**15**
	4	**ઔદ્યોગિક સંબંધો અને કર્મચારી કલ્યાણ** • ઔદ્યોગિક સંબંધો: ખ્યાલ, ઉદ્દેશ્યો અને સહભાગીઓ. • મજૂર સંઘો: ભારતમાં ભૂમિકા, કાર્યો અને વર્તમાન પ્રવાહો • ઔદ્યોગિક વિવાદો: કારણો, અટકાવ અને પતાવટની તંત્ર વ્યવસ્થા (સમાધાન, લવાદી, ન્યાયનિર્ણય)	**15**

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Outcomes.

1. To analyze the evolution of Human Resource Management (HRM) based on sociological theories and power dynamics.
2. To evaluate the impact of social capital and structural stratification on talent acquisition and workplace socialization.
3. To design strategic Diversity, Equity, and Inclusion (DEI) initiatives to eliminate systemic workplace barriers and labor market discrimination.

Course Learning Outcomes.

1. Explain the historical transition from Taylorism to the Human Relations Movement using the theories of Max Weber and the Hawthorne Studies.
2. Identify demographic and affinity biases present within traditional recruitment methods and digital selection tools.
3. Design a practical organizational framework that balances paid workplace labor with unpaid domestic labor.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Introduction to Human Resource Management** • Meaning, Definition, Characteristics, • Scope of HRM. • Evolution of HRM and Difference between Personnel Management and HRM. • Role and Responsibilities of HR Manager. • Qualities of an HR Manager.	15
	2	**Human Resource Planning** • Human Resource Planning: Concept and Objectives. • Process of Human Resource Planning • Human Resource Planning: Analyzing organizational needs through a demographic and labor market lens. • Job Analysis and Job Description. • Job Specification.	15

	3	**Recruitment & Selection** Recruitment: Meaning, Sources (Internal and External), and Modern Techniques. • Selection Process: Steps, Types of Tests, and Interview Techniques. • Strategic HRM: Concept and Importance in a changing business environment Process. • Employee Training.	
	4	**Industrial Relations and Employee Welfare** • Industrial Relations: Concept, Objectives, and Participants. • Trade Unions: Role, Functions, and Current Trends in India. • Industrial Disputes: Causes, Prevention, and Settlement Machineries (Conciliation, Arbitration, Adjudication).	15

Reference Books:-

1. Dessler, Gary & Varkkey, Biju. Human Resource Management. Pearson Education, New Delhi, 2018.
2. Aswathappa, K. Human Resource Management: Text and Cases. McGraw Hill Education, New Delhi, 2017.
3. Mamoria, C.B. & Gankar, S.V. Personnel Management. Himalaya Publishing House, Mumbai.
4. Armstrong, Michael. A Handbook of Human Resource Management Practice. Kogan Page, London.
5. Venkataratnam, C.S. Industrial Relations. Oxford University Press, New Delhi.
6. Schneider, Eugene V. Industrial Sociology. McGraw Hill, New York.
7. Trivedi, M.D. Manav Sadhan Sanchalan, University Granth Nirman Board, Gujarat State, Ahmedabad.
8. ઉપાધ્યાય ઋષિરાજ. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપન અને સંસ્થાકીય વર્તન. રન્નાદે પ્રકાશન. અમદાવાદ.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	50
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	50
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	MDRC – 2		**Practical External**	00
Course Credit	4		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	60 Hrs		**Total**	100
Course Code			**Exam Duration**	2.00 Hrs
Course Title	Sociology of Disaster Management (આપત્તિ વ્યવસ્થાપનનું સમાજશાસ્ત્ર)			

Course Objectives:-

1. વિધાર્થીઓને આપત્તિઓ અંગેની પ્રાથમિક અને વૈજ્ઞાનિક માહીતી આપવી.
2. વિધાર્થીઓને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અને તેના જોખમને ઘટાડવા અંગેના અભિગમોની જાણકારી આપવી.
3. વિધાર્થીઓમાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં બિન-સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા ની સમજણ આપવી.

Course Learning Outcomes:

1. વિધાર્થીઓ આપત્તિઓ અંગેની પ્રાથમિક અને વૈજ્ઞાનિક માહિતી મેળવશે.
2. વિધાર્થીઓ આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અને તેના જોખમને ઘટાડવા અંગેના અભિગમોની જાણકારી મેળશે જે તેઓને આપત્તિઓ પ્રત્યે માનસિક-સામાજિક પ્રતિભાવને સમજવામાં ઉપયોગી બનશે.
3. વિધાર્થીઓમાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં બિન-સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકાની સમજણ મેળવી શકશે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**આપત્તિઓની વિભાવનાઓ, વ્યાખ્યાઓ અને સ્વરૂપ** • આપત્તિઓના કારણો અને પ્રકારો ➢ દુષ્કાળ, પૂર, ધરતીકંપ, રોગચાળો, યુદ્ધો, ઔદ્યોગિક આપત્તિઓ, પરમાણુ આપત્તિ • કોમી અથડામણો ➢ માનવસર્જિત અને કુદરતી	15
	2	**આપત્તિઓની અસરો અને પરિણામો** ➢ પીડિતો અને બચી ગયેલા લોકો • આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં પગલાં ➢ બચાવ, રાહત, પુનર્નિર્માણ, પુનર્વસન, સમાધાન	15
	3	**કલ્યાણકારી રાજ્ય અને આપત્તિઓ** ➢ આપત્તિઓને રોકવા,પકડવા અને વ્યવસ્થાપનમાં રાજ્યની ભૂમિકા	15
	4	**આપત્તિઓ અને નાગરિક સમાજ** ➢ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ, રાજકીય સંગઠનો, નાગરિક સંગઠનો, આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓની ભૂમિકા	15

Course Objectives:

1. To provide students with basic and scientific information about disasters.
2. To provide students with information about disaster management and approaches to reducing its risk.
3. To provide students with an understanding of the role of non-governmental organizations in disaster management.

Course Learning Outcomes:

1. Students will gain basic and scientific knowledge about disasters.
2. Students will gain knowledge about disaster management and risk reduction approaches which will help them understand the psychosocial response to disasters.
3. Students will gain an understanding of the role of non-governmental organizations in disaster management.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Concepts, definitions and Nature of disasters** • Causes and Types of Disasters ➢ Famines, floods, earthquakes, epidemics, wars, industrial disasters, nuclear disaster • Communal Clashes ➢ Manmade & Natural	15
	2	**The effects and aftermath of disasters** ➢ Victims and survivors □ Steps in disaster management ➢ Rescue, Relief, Reconstruction, Rehabilitation, Reconciliation	15
	3	**The Welfare state and Disasters** ➢ the role of the state in preventing, apprehending and managing disasters	15
	4	**Disasters and civil Society** ➢ The role of Voluntary organisations, political organisations, citizens associations, international bodies	15

Reference Book:

1. Veena Das and Ashis Nandy : "Violence, Victim hood and the Language of SilenceContribution to Indian sociology, Also Ashish Nandy, "Science, Authoritarianism and culture : on the Scope and Limits of Isolation Outside the Clinic", in Traditions, Turanny
2. and Utopias : Essays in the Politics of Awareness (New Delhi : Oxford University press, 1987.
3. Dhirendra Sharma, India's Nuclear Estate (New Delhi : Lancers, 1983)
4. P. H. Haksar et. al. : A statement of Scientific Temper, Bombay Nehru Centre, 1981.
5. See a brief discussion of this in Nandy : Science, Authoritarianism and Culture.
6. Praful, Bidwai : Atomic Power on the Run, The Times of India, 13-15 Octover, 1986.
7. Dhirendra Sharma (ed.) : The Indian Atom : Power and Proliferation (New Delhi : Philosophy and Social Action,1986.
8. Sharma, India's Nuclear Estate
9. Ashis Nandy : The Bomb, The Illustrated Weekly of India, 4 August 1986.
10. Jatinder K. Bajaj : The Bhopal Tragedy : The Responsibility of the Scientific Community.'
11. Sunil Sahasrabudhey, Bhopal : Science Must Share the Blane, PPST Bulletin, 1985

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Level	6.0		**Internal Marks**	25
Programme	B.A. (Hons)		**External Marks**	25
Semester	8		**Practical Internal**	00
Category of Course	SEC – 2		**Practical External**	00
Course Credit	2		**Prac. External Exam Duration**	00
Teaching Hours	30 Hrs		**Total**	50
Course Code	SEC - 2		**Exam Duration**	1.00 Hrs
Course Title	Labor Laws and Social Security Legislation (શ્રમ કાયદા અને સામાજિક સુરક્ષા કાયદા)			

Course Objectives:

1. વિદ્યાર્થીઓને કામદારોના હકોનું રક્ષણ કરતા મૂળભૂત શ્રમ કાયદાઓ (Labor Laws) અને બંધારણીય જોગવાઈઓથી પરિચિત કરવા.
2. સામાજિક ન્યાય, જાતીય સમાનતા (Gender Equity) અને અસુરક્ષિત શ્રમિકોના રક્ષણના પરિપ્રેક્ષ્યમાં સામાજિક સુરક્ષાના કાયદાઓનું વિશ્લેષણ કરવું.
3. વિદ્યાર્થીઓને કાર્યસ્થળના કાનૂની પાલન (Legal Compliance) અને વહીવટી ફાઇલિંગ પ્રક્રિયાઓનું મૂલ્યાંકન કરવા માટેના વ્યવહારુ કૌશલ્યોથી સજ્જ કરવા.

Course Learning Outcomes:

1. લઘુત્તમ વેતન (Minimum Wages), કામના કલાકો અને સુરક્ષિત કાર્યકારી વાતાવરણ અંગેની મુખ્ય કાનૂની જોગવાઈઓ સમજાવવા માટે.
2. પ્રિસુતિ સહાય (Maternity Benefit), પ્રોવિડન્ટ ફંડ (PF) અને ગ્રેચ્યુઈટી સહિતના સામાજિક સુરક્ષા લાભો માટેની વ્યવહારિક પાત્રતાના માપદંડો ઓળખવા માટે.
3. મૂળભૂત શ્રમ કલ્યાણ અને કાર્યસ્થળ સુરક્ષા નિયમો માટે સંસ્થાની કાનૂની પાલન ચેકલિસ્ટ (Compliance Checklist) નું ઓડિટ કરવા માટે.

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**રોજગારની શરતો અને વેતન સંબંધિત કાયદાઓ:** • **બંધારણીય માળખું:** મૂળભૂત હકો અને રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો • **ફેક્ટરીઝ એક્ટ / વ્યવસાયિક સુરક્ષા સંહિતા:** કારખાનાના કામદારો માટે આરોગ્ય, સુરક્ષા અને કલ્યાણ સંબંધી જોગવાઈઓ; કામના કલાકો, રજાઓ અને સગ puppets/યુવાન વ્યક્તિઓની રોજગારી • **લઘુત્તમ વેતન ધારો:** નિર્વાહ વેતન (Living Wage), યોગ્ય વેતન (Fair Wage) અને લઘુત્તમ વેતનનો ખ્યાલ; લઘુત્તમ વેતન નક્કી કરવા અને તેમાં સુધારો કરવા માટેની વૈધાનિક પ્રક્રિયા. • • **વેતન ચુકવણી ધારો:** વેતન ચુકવણીની સમયસીમાનું નિયમન, અધિકૃત કપાતો (Authorized Deductions) અને બિન-અધિકૃત પગાર કાપ સામેના દાવાઓ	**15**
	2	**સામાજિક સુરક્ષા કાયદા અને કલ્યાણકારી પગલાં:** • **કર્મચારી પ્રોવિડન્ટ ફંડ ધારો:** વૈધાનિક ફાળાના નિયમો; પાત્રતાના માપદંડો; સંગઠિત ક્ષેત્રના કામદારો માટે નિવૃત્તિ અને પેન્શનના લાભો. • **કર્મચારી રાજ્ય વીમા ધારો:** તબીબી લાભોનું સંચાલન; બીમારી, અક્ષમતા (Disablement) અને આશ્રિતો (Dependents) માટેના લાભો. • **પ્રસૂતિ સહાય ધારો:** કાર્યક્ષેત્ર, રજાનો ગાળો, તબીબી બોનસ અને ક્રેચ (બાળઘર) ની સુવિધાઓને સમાવતી તાજેતરની સુધારણાઓ • **ગ્રેચ્યુઈટી ચુકવણી ધારો:** સતત સેવા (Continuous Service) ને સંચાલિત કરતા નિયમો; નિવૃત્તિ અથવા રાજીનામા વખતે ગ્રેચ્યુઈટીની રકમની ગણતરી (The Payment of Gratuity Act). • **અસંગઠિત ક્ષેત્ર માટે સામાજિક સુરક્ષા:** ગિગ ઇકોનોમી (Gig Economy - અસ્થાયી કે ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ આધારિત રોજગાર) ના પડકારો; અનૌપચારિક અને અસંગઠિત શ્રમિકો માટેની તાજેતરની કલ્યાણ યોજનાઓની રૂપરેખા, જેમ કે ઇ-શ્રમ (e-Shram) પોર્ટલ.	**15**

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Syllabus of Bachelor of Arts as per NEP – 2020
Semester 7 & 8 (Honors)
Effective from June, 2026
Sociology

Course Objectives:

1. To familiarize students with foundational labor laws and constitutional provisions protecting workers' rights.
2. To analyze social security laws through a lens of social justice, gender equity, and vulnerable workforce protection.
3. To equip students with practical skills in evaluating workplace legal compliance and administrative filing processes.

Course Learning Outcomes:

1. Explain the key legal provisions regarding minimum wages, working hours, and safe working environments.
2. Identify operational eligibility criteria for social security benefits including maternity, provident fund, and gratuity.
3. Audit an organization's compliance checklist for basic labor welfare and workplace safety regulations.

Course Content

Semester	Unit No.	Syllabus	Teaching Hours
8	1	**Laws Relating to Employment Conditions and Wages:** **Constitutional Framework:** Fundamental Rights and Directive Principles. **The Factories Act (Latest codified version/Occupational Safety Code):** Health, safety, and welfare provisions for factory workers; working hours, holidays, and employment of young persons. **The Minimum Wages Act:** Concept of living wage, fair wage, and minimum wage; statutory procedure for fixing and revising minimum wages. **The Payment of Wages Act:** Regulation of payment timelines, authorized deductions, and claims for unauthorized salary cuts.	**15**
	2	**Social Security Legislation and Welfare Measures:** **The Employees' Provident Funds (EPF) Act:** Statutory contribution norms; eligibility criteria; retirement and pension benefits for organized sector workers. **The Employees' State Insurance (ESI) Act:** Medical benefit administration; sickness, disablement, and dependents' benefits. **The Maternity Benefit Act:** Scope, leave duration, medical bonus, and recent amendments accommodating corporate creche facilities.	**15**

		The Payment of Gratuity Act: Rules governing continuous service; calculation of gratuity amounts upon retirement or resignation. **Social Security for the Unorganized Sector:** Challenges of the gig economy; overview of recent welfare schemes for informal and unorganized workers (e.g., e-Shram portal).	

References:

1. Alternative Law Forum. (2020). *Social security in India: Issues and prospects* (Legal Research Paper Series). Alternative Law Forum.
2. Dr. Babasaheb Ambedkar Open University. (2022). *Industrial and labour laws* (Self-learning materials framework). BAOU Digital Repository. baou.edu.in
3. Giri, V. V. (2008). *Labour problems in Indian industry*. Asia Publishing House.
4. Kapoor, N. D. (2023). *Handbook of industrial law*. Sultan Chand & Sons.
5. Kumar, H. L. (2024). *Practical guide to labour laws* (7th ed.). Universal Law Publishing/LexisNexis.
6. Misra, S. N. (2024). *Labor and industrial laws* (29th ed.). Central Law Publications.
7. Professional Book Publishers. (2025). *The Code on Social Security, 2020 along with the social security (central) rules 2021*. Professional Book Publishers.
8. Sinha, P. R. N., Sinha, I. B., & Shekhar, S. P. (2017). *Industrial relations, trade unions, and labour legislation* (3rd ed.). Pearson Education.
9. Srivastava, S. C. (2022). *Industrial relations and labour laws* (9th ed.). Vikas Publishing House.
10. Taxmann's Editorial Board. (2026). *Taxmann's new labour codes with labour rules*. Taxmann Publications. taxmann.com